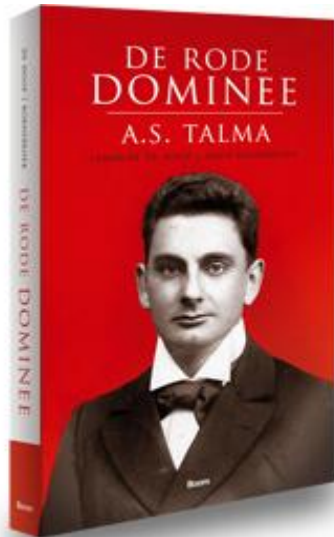


De rode dominee

A.S. Talma

Lammert de Hoop, Arno Bornebroek



Uitgeverij Boom

ISBN: 9789461051103

Gebonden, geïllustreerd

14 x 22 ; 352 blz.

Verschenen: December 2010

Prijs: € 25,50

Omslagontwerp: Bart van den Tooren

Dominee A.S. Talma, Anti-Revolutionair kamerlid en vanaf 1908 minister in het kabinet Heemskerk, was wegbereider van het CNV en een van de grondleggers van het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel. *De rode dominee* is de intellectuele biografie van een vergeten icoon van de Nederlandse sociale politiek.

Aritius Sybrandus Talma (1864-1916) was ongekrond kampioen van de Nederlandse protestants-christelijke arbeiders in hun strijd voor sociale rechten. Geïnspireerd door de Engelse sociale theoloog F.D. Maurice gaf Talma gestalte aan een christelijk-sociaal alternatief voor de aantrekkingskracht van het socialisme. Als strijdbaar Hervormd predikant en voorman van de negentiende-eeuwse arbeidersbeweging Patrimonium was hij inspirator van het Christelijk Nationaal Vakverbond (1908). Zijn invloed als minister op vernieuwende sociale wetgeving was groot: diverse arbeidswetten, introductie van verplichte sociale verzekering (ziekte, arbeidsongeschiktheid, ouderdom) en de eerste collectieve oudedagsvoorziening. Het wettelijk recht van arbeiders op Talma's ouderdomsrente (1913) werd de bakermat van de AOW van Drees. Een slotdeel over effecten van Talma-wetgeving na zijn dood, legt verband tussen zijn christelijk-sociale visie en het sociaal stelsel, het begin van bejaardentehuizen en het Nederlands pensioenstelsel dat zich hier te lande ontwikkelde. Talma's optreden als sociaal wetgever raakte omstreden. Heftig parlementair en maatschappelijk debat over zijn sociale verzekeringswetten (1910-1913) herinneren aan recente Amerikaanse tegenstellingen bij de invoering van verplichte collectieve ziekteverzekering ('Obama Care'). A.S. Talma is vaak in één adem genoemd met partijgenoot Abraham Kuyper als voortrekker van de christelijk-sociale beweging in Nederland. Als minister ondervond hij bij Kuyper en christelijke geestverwanten echter ook weerstand en een tragisch politiek isolement. In de parlementaire arena verkeerde hij op gelijke voet met andere grote figuren in zijn tijd, zoals De Savornin Lohman, Troelstra, Goeman Borgesius en Colijn. Vergeleken met hen bleven integrale historische studies over Talma tot dusver achterwege. Dit boek brengt daar verandering in.

De Rode Dominee in de pers:

'Eigenlijk is het onmisbaar voor iedereen die belangstelling heeft voor de wortels van het moderne Nederland'

Thijs Kramer, *Den Haag Centraal* (22-04-2011)

'Degelijke poging tot eerherstel van een christelijk sociale pionier.'

Gerry van der List, *Elsevier* (22-01-2011)

'Overigens mag niemand die op sociaal terrein leermomenten uit de geschiedenis wil trekken dit boek ongelezen laten.'

J. van der Graaf, *Reformatorisch Dagblad* (05-02-2011)

'Fraai uitgevoerde biografie.'

-*De Waarheidsvriend* (05-05-2011)

9 januari 2011, interview in OVT (radio 1)